

Cultura | Actualitzat el 03/03/2018 a les 11:07

Maria Aurèlia Capmany, l'activisme com a expressió del sentiment popular

Amb motiu del centenari del naixement de l'autora, Editorial Meteora reedita la biografia "Maria Aurèlia Capmany. L'època d'una dona", d'Agustí Pons

Maria Aurèlia Capmany, al seu despatx l'any 1974 | Pilar Aymerich / Meteora

Maria Aurèlia Capmany (https://www.escriptors.cat/autors/capmanyma/pagina.php?id_sec=414) sempre va estimar la intel·ligència, tal com ella mateixa afirmava. Com a intel·lectual, va predicar amb l'exemple, i a totes: compromesa i brillant, de ploma àgil i polièdrica -dramaturga, novel·lista i assagista-, i amb un ferm activisme cultural i polític, que passa per ser una de les figures pioneres del feminisme a Catalunya i una de les veus més innovadores pel que fa al catalanisme d'esquerres i de base popular.

Tot això la va convertir en una de les grans personalitats de la segona meitat del segle XX. Estimada i respectada, la seva mort l'any 1991 va deixar als llimbs la potència d'una obra que encara resulta encoratjadora i vigent. Amb la vocació de tornar-la al lloc que mereix, i just en l'any en què se celebra el centenari del seu naixement, l'editorial Meteora -amb coedició amb l'Ajuntament de Barcelona- reedita *Maria Aurèlia Capmany. L'època d'una dona* (<http://www.editorialmeteora.com/libro/maria-aurelia-capmany-l-epoca-d-una-dona/231>), la biografia que en va fer Agustí Pons l'any 2000, publicada a Columna i pràcticament desapareguda.

"És un llibre especialíssim per l'editorial", com comenta, amb satisfacció, l'editor Jordi Fernando. Una obra que conjuga contingut i oportunitat i que torna a fer accessible al públic una autora singularíssima, clau per entendre la vida social, cultural i política d'una època. També, d'una lluita. En aquest sentit, el llegat de Capmany té uns tangibles -les obres literàries-, però també l'intangible d'ajudar a conformar el camp de joc on es mou Catalunya en la sortida del franquisme.

Catalanisme popular i feminisme, els eixos de la lluita

"La història i el temps li han donat la raó -assevera el biògraf Agustí Pons-. Maria Aurèlia Capmany reivindicava el catalanisme com a expressió del sentiment popular. Per a ella, escriure en català no havia de tenir cap connotació, i per això volia trencar amb la idea del català com a llengua de la burgesia". La història i el temps també li ha donat la raó en la reivindicació d'una ideologia d'esquerres no marxista, com explica Pons. "Als anys 60 era difícil ser d'esquerres i anticomunista. Però ella ho té clar i aposta per la socialdemocràcia".

El feminisme és un altre gran front de l'obra de Capmany. De fet, ella és qui publica el primer assaig seriós al país sobre el tema -titulat La dona a Catalunya-. "Tenia molt clar que els drets de les dones s'aconsegueixen en el *pack* de drets fonamentals. Una cosa no va deslligada de l'altra". Pons assenyala el paper clau de la seva obra de no ficció, "amb articles periodístics que són una peça literària valuosíssima", sense oblidar que una novel·la com *Un lloc entre els morts* (https://ca.wikipedia.org/wiki/Un_lloc_entre_els_morts) "hauria d'estar a tot arreu".

La nova edició de la biografia arriba amb petits canvis. "Està destinada a qui no ha llegit l'anterior", explica Pons. "Aporta nous aspectes com la relació dels nostres intel·lectuals i escriptors dels corrents de la postguerra amb els grans corrents del món. En aquest camp, poso de relleu noves coses de la relació de Capmany amb Sartre, Camus i Montalbán, per exemple". Un afegit a l'original en un llibre que mostra la recepta de Pons, qui signa biografies destinades "al gran públic, però amb el rigor d'un acadèmic". La dignitat del periodisme al servei de la memòria d'una autora tan reivindicable com sempre.

Anna Capmany, marmessora de l'autora, i Agustí Pons, biògraf. Foto: Esteve Plantada